

**SMJERNICE ZA OBJAVLJIVANJE SUDSKIH I TUŽITELJSKIH ODLUKA, AKATA I
INFORMACIJA O PREDMETIMA**

Ožujak, 2024. godina

Transparentnost pravosuđa ključan je element demokratskog društva koje želi osigurati jednakost pred zakonom i pravičnost za sve. Objavljivanjem sudskih presuda i tužiteljskih odluka omogućuje se građanima uvid u rad pravosudnih institucija čime se jača povjerenje u pravosudni sustav. Također, na taj način potiču se sudionici u sudskim postupcima na veću odgovornost i transparentnost u svom radu, osiguravajući pravednost u donošenju odluka.

Nakon godinu i pol dana rada i šest održanih sastanaka, Radna grupa za analizu i unaprjeđenje objavljivanja tužiteljskih i sudskih odluka sastavljena od članova pravosudne zajednice i VSTV-a, uz stručnu i administrativnu podršku Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Tajništva VSTV-a BiH, utvrdila je nacrt Smjernica kojima se definira postupak i način proaktivnog, i u određenoj mjeri reaktivnog objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka, akata i drugih informacija o predmetima.

Svjesna činjenice da ne postoji univerzalan model za objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka, Radna grupa se rukovala prvenstveno potrebama bosanskohercegovačkog društva za što boljim pristupom odlukama pravosudnih tijela, imajući u vidu složenu organizaciju pravosuđa kao i postojanje četiri pravosudna sustava u Bosni i Hercegovini.

Uvjereni da pravda ne smije biti samo izrečena, već da mora biti vidljiva za sve, jer samo tako se mogu graditi temelji pravednog društva u kojem svi građani imaju povjerenje u pravosudni sustav, Radna grupa smatra da će usvajanje novih Smjernica i njihova dosljedna primjena održati kontinuitet napredovanja u procesu postizanja transparentnosti pravosudnog sustava, koji je notiran i u Izvješću Europske unije za Bosnu i Hercegovinu za 2022. godinu.

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine shodno članku 17. točka 28, u svezi s točkom 24. Zakona o VSTV BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23 i 9/24) na prijedlog Radne grupe za analizu i unaprjeđenje objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka, na sjednici održanoj dana 21.3.2024. godine donosi

SMJERNICE ZA OBJAVLJIVANJE SUDSKIH I TUŽITELJSKIH ODLUKA, AKATA I INFORMACIJA O PREDMETIMA

PREDMET I OBUJAM PRIMJENE

Smjernice se odnose na postupak i način proaktivnog objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka, akata i informacija o predmetima.

Smjernice se odnose i na reaktivnu objavu u pogledu javnog interesa i pravila anonimizacije, uz napomenu da sudovi i tužiteljstva prilikom reaktivne objave mogu dati i više informacija, pri tome poštujući zakone kojima se uređuje slobodan pristup informacijama i zaštita osobnih podataka.

CILJEVI SMJERNICA

Smjernicama se želi postići da se na teritoriju cijele Bosne i Hercegovine ujednači praksa sudova i tužiteljstava u objavljivanju sudskih i tužiteljskih odluka, akata i informacija o predmetima putem specijaliziranih web servisa.

Primjenom ovih Smjernica doprinijet će se postizanju optimalne razine transparentnosti rada pravosudnih institucija, harmonizaciji sudske prakse i unaprjeđenju pravne sigurnosti. Na taj način će se povećati odgovornost pravosuđa i povjerenje građana i drugih zainteresiranih subjekata u rad pravosuđa.

OSNOVNI PRINCIPI

Javnost

Sudske odluke, tužiteljski akti, kao i drugi sadržaji o predmetima precizirani ovim Smjernicama i aktima pravosudnih institucija predstavljaju javno dobro, te trebaju biti javno dostupni i redovno ažurirani.

Zaštita osobnih podataka

- 1) Osobni podaci obrađivat će se sukladno zakonima i pravnim standardima uz poduzimanje propisanih mjera zaštite.
- 2) Pravo na privatnost može se ograničiti u predmetima od javnog interesa sukladno zakonima u Bosni i Hercegovini.
- 3) Osobni podaci mogu biti objavljeni i uz izričitu pismenu suglasnost fizičke osobe, koja je prethodno poučena od strane ovlaštenog uposlenika suda/tužiteljstva o posljedicama davanja takve suglasnosti.
- 4) Pojedinač čiji se osobni podaci obrađuju i dostupni su javnosti, ima pravo da pod određenim uvjetima ishodi brisanje tih podataka u svjetlu prava na zaborav¹ (u slučaju rehabilitacije, brisanja sudske osude i dr.).

Točnost i blagovremenost

- 1) Svako objavljivanje sadržaja predviđenih ovim Smjernicama treba sadržavati točne i blagovremene informacije.
- 2) Sudovi i tužiteljstva će postupati s hitnošću prilikom obrade zahtjeva fizičkih osoba za izmjenu ili brisanje objavljenih podataka, odnosno ispravku netočnih i dopunu nepotpunih podataka.

Jasnost i razumljivost

Prilikom objavljivanja sadržaja definiranih ovim Smjernicama, vodit će se računa da isti budu objavljeni na način koji je jasan i razumljiv javnosti i medijima.

¹ *Pravo na zaborav*- Osoba čiji se podaci obrađuju ima pravo od voditelja obrade ishodi brisanje osobnih podataka koji se na nju odnose bez nepotrebnog odgađanja ako više nisu neophodni u odnosu na svrhu obrade. (definicija preuzeta iz GDPR-a)

Kontinuitet

Pravosudne institucije će održavati kontinuitet objavljivanja sadržaja definiranih ovim Smjernicama, na način da će javnosti redovno pružati informacije o tijeku postupka u predmetima od javnog interesa do njihovog pravomoćnog okončanja.

Trajanje objave

Svi sadržaji definirani ovim Smjernicama koji se objavljuju na specijaliziranim web servisima i putem drugih informacijskih kanala za komuniciranje bit će dostupni javnosti i medijima dok se ne ostvari svrha njihovog objavljivanja, pri tom vodeći računa o pravu na zaborav.

Unifikacija objava i jednostavnost pristupa

- 1) VSTV BiH, sudovi i tužiteljstva će unificirati mjesto i način objave sadržaja predviđenih ovim Smjernicama kako bi isti bili lako dostupni i pretraživi.
- 2) Anonimizacija osobnih podataka vršit će se sukladno Naputku za anonimizaciju VSTV-a BiH, tako da budu anonimizirani na isti ili sličan način radi jednostavne čitljivosti i razumijevanja takvih sadržaja i u anonimiziranoj formi.

ZNAČENJE TERMINA

Pojedini termini upotrijebljeni u ovim Smjernicama imaju sljedeće značenje:

Proaktivna transparentnost podrazumijeva aktivno nastojanje pravosudnih institucija da informacije u svezi s njihovim radom i postupanjem u konkretnim predmetima, a koje su od interesa za različite ciljne grupe, budu blagovremeno identificirane i adekvatno objavljene bez ikakvog prethodnog zahtjeva za pristup informacijama.

Reaktivna transparentnost podrazumijeva postupanje pravosudnih institucija po zahtjevima za pristup informacijama, kao i postupanja po različitim upitima koji dolaze iz medija i od drugih zainteresiranih osoba.

Specijalizirani web servisi - web servisi na kojima se objavljuju sadržaji predviđeni ovim Smjernicama i to: službene web stranice pravosudnih institucija, centralna Baza sudskih odluka Bosne i Hercegovine, Portal sudske prakse Bosne i Hercegovine, Mapa sudskih predmeta od javnog interesa.

Anonimizacija - postupak obrade osobnih podataka s ciljem da se zaštiti identitet osobe na koju se podaci odnose.

Osobni podaci - podaci potrebni za identifikaciju fizičke osobe definirani Zakonom o zaštiti osobnih podataka BiH,

Predmeti od javnog interesa u smislu ovih Smjernica su:

Kazneni predmeti:

- a) kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom,
- b) koruptivna kaznena djela definirana listom koruptivnih kaznenih djela VSTV-a BiH,
- c) organizirani kriminal,
- d) terorizam,
- e) pranje novca,
- f) kaznena djela u svezi s utajom poreza,
- g) ubojstvo i teška ubojstva,
- h) trgovina ljudima,
- i) obiteljsko nasilje,
- j) kaznena djela u svezi s neovlaštenom proizvodnjom i prometom opojnih droga,
- k) kaznena djela iz mržnje,
- l) kaznena djela protiv države i društvenog uređenja.

Parnični predmeti:

- a) diskriminacija,
- b) zaštita okoliša,
- c) autorska prava, zaštita intelektualnog i industrijskog vlasništva,
- d) rodna ravnopravnost,
- e) zaštita potrošača,
- f) stečaj,
- g) privatizacija,
- h) kolektivni sporovi,
- i) gospodarski sporovi s inozemnim elementom,
- j) sporovi o državnoj imovini.

Upravni predmeti:

- a) zaštita okoliša,
- b) konkurencija,
- c) koncesije,
- d) obrada podataka iz zbirke osobnih podataka,
- e) sloboda pristupa informacijama,
- f) izborne žalbe,
- g) javne nabave,
- h) sukob interesa.

Sudovi i tužiteljstva će provesti test javnog interesa i u drugim predmetima rukovodeći se i sljedećim kriterijima:

- 1) vrsta i težina kaznenog djela kao i predmet postupka,
- 2) svojstvo sudionika u postupku (npr. imenovani/izabrani dužnosnici u sudskoj, izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, novinari, službene osobe, javne osobe i sl.),
- 3) ostali opravdani interesi javnosti (npr. stupanj društvene opasnosti, pojavni oblik kriminaliteta, zaštićeno dobro, značaj odluke za širu društvenu zajednicu i sl.).

Odluke od značaja za sudsku praksu u smislu ovih Smjernica smatraju se:

- a) odluke u kojima je sud prvi put zauzeo neki stav (primjena novih zakona, novi instituti, odluke u pilot predmetima, odluke o spornom pravnom pitanju...),
- b) odluke u kojima je promijenjen ranije zauzeti stav istog suda, uključujući i odluke u kojima je sud promijenio shvaćanje zbog odluke Europskog suda za ljudska prava ili Ustavnog suda BiH,
- c) odluke koje se odnose na nove pravne lijekove,
- d) odluke u kojima je sud direktno primijenio Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, ili koristio sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava ili drugog međunarodnog tribunala,
- e) odluke u kojima je sud primijenio međunarodni ugovor (npr. Bečka konvencija),
- f) odluke u kojima se sud pozvao na stav panela za ujednačavanje sudske prakse,
- g) odluke u kojima je dozvoljena izvanredna revizija.

OBJAVLJIVANJE TUŽITELJSKIH ODLUKA, AKATA I INFORMACIJA O PREDMETIMA

Za objavljivanje tužiteljskih odluka, akata i informacija o predmetima koriste se službene web stranice tužiteljstava i drugi informacijski kanali. Tužiteljstva obavještavaju javnost o pojavama i problemima od općeg značaja koja su zapazila u svom radu, te o predmetima u kojima postupaju, a sve u granicama i sukladno interesima postupka, s posebnim naglaskom na predmete od javnog interesa.

Objavljivanje tužiteljskih odluka

Pod tužiteljskim odlukama u smislu ovih Smjernica smatraju se optužnice, naredbe o neprovođenju istrage i naredbe o obustavi istrage.

1. Izvodi iz potvrđenih optužnica

Tužiteljstva mogu objaviti izvode iz optužnica u svim predmetima bez ograničenja vezanih za prirodu i težinu kaznenog djela sukladno svojim kapacitetima i resursima, poštujući zakone i principe definirane ovim Smjericama.

U predmetima od javnog interesa, tužiteljstva će uz izvode iz optužnica objavljivati i odgovarajuća priopćenja za javnost.

Izvod iz optužnice sadrži:

- 1) naziv tužiteljstva koje je podiglo optužnicu, broj i datum optužnice;
- 2) podaci o optuženoj osobi i to: ime i prezime, godina i mjesto rođenja, ako je riječ o predmetu od javnog interesa, odnosno anonimizirani podaci u ostalim predmetima. U slučaju pravne osobe, objavljuju se puni podaci o pravnoj osobi kako su navedeni u optužnici;
- 3) činjenični i pravni opis kaznenog djela, bez imena oštećenog/ih, svjedoka i trećih osoba, i drugih podataka koji mogu otkriti identitet ovih osoba;
- 4) pravna kvalifikacija kaznenog djela;
- 5) prijedlog za:
 - a. određivanje/produženje pritvora/mjera zabrane,
 - b. određivanje mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi,
 - c. donošenje privremene mjere osiguranja imovinskopravnog zahtjeva,
 - d. izricanje mjera sigurnosti;

2. Informacije o podignutim optužnicama

Informacija o podignutoj optužnici može se objaviti i prije njenog potvrđivanja kroz priopćenje za javnost, i to po procjeni glavnog tužitelja uz korištenje jednog od sljedećih kriterija:

- a) predmet izazvao poseban interes javnosti,
- b) osumnjičeni/a bio/la javna osoba/slужbena osoba,
- c) podaci o osumnjičenom/oj od ranije poznati javnosti.

U ovakvim slučajevima kada optužnica djelomično ili u cijelosti ne bude potvrđena, preporučuje se tužiteljstvima da objave i te informacije, a nakon što sud donese pravomoćnu odluku o optužnici.

3. Naredbe o neprovođenju istrage i naredbe o obustavi istrage

Naredbe o neprovođenju istrage i naredbe o obustavi istrage neće se objavljivati zbog interne prirode takvih akata, već će se javnost o istima informirati putem priopćenja za javnost, a nakon odluke po eventualno uloženom prigovoru, odnosno pritužbi. Tom prilikom potrebno je jasno navesti razloge njihovog donošenja, uz napomenu da u predmetima u kojima je obustavljena istraga uslijed nedostatka dokaza, protiv tih osoba istraga se može ponovno otvoriti ako se pojave nove činjenice i dokazi koji ukazuju da postoje osnove sumnje da je osoba počinila kazneno djelo.

Izuzetno, ove odluke se mogu objaviti u integralnom tekstu u predmetima od javnog interesa, a po procjeni glavnog tužitelja.

Objavljivanje tužiteljskih akata

Ostali tužiteljski akti poput naredbe o provođenju istrage, te prijedlozi za određivanje pritvora/mjera zabrane i dr. neće se objavljivati zbog interne prirode takvih akata. Naime, ovi akti sadrže informacije čijim se priopćavanjem osnovano može očekivati izazivanje štete za legitimne ciljeve u sprječavanju i otkrivanju kriminala, odnosno informacije koje se između ostalog tiču i dokaza, a čije izlaganje javnosti može otežati ili onemogućiti provođenje pojedinih istražnih radnji ili ugroziti eventualne buduće istrage u takvim predmetima.

Preporučuje se glavnim tužiteljima da po svojoj procjeni o donošenju ovih akata informiraju javnost kroz adekvatna priopćenja, rukovodeći se kriterijima koji važe za informiranje javnosti o podignutim i nepotvrđenim optužnicama.

Objavljivanje ostalih informacija o predmetima u fazi prijave i istrage

Informacije o predmetima u fazi prijave i istrage u pravilu se neće proaktivno objavljivati. Izuzetno, ako je to u interesu predmeta, objektivnog informiranja javnosti ili na zahtjev zainteresiranih osoba i medija objavit će se informacija o zaprimanju prijave i aktivnostima koje se poduzimaju u cilju donošenja tužiteljske odluke.

Pretpostavka (presumpcija) nevinosti

Prilikom objave tužiteljskih odluka, akata i priopćenja za javnost, tužiteljstva će vodeći računa o pretpostavci nevinosti koristiti pravnu terminologiju koja odgovara fazi kaznenog postupka.

Klauzula pretpostavke nevinosti treba biti vidljivo istaknuta kako bi se javnost na jasan način upoznala s pravnim statusom osobe protiv koje se vodi kazneni postupak, i to u sljedećem obliku:

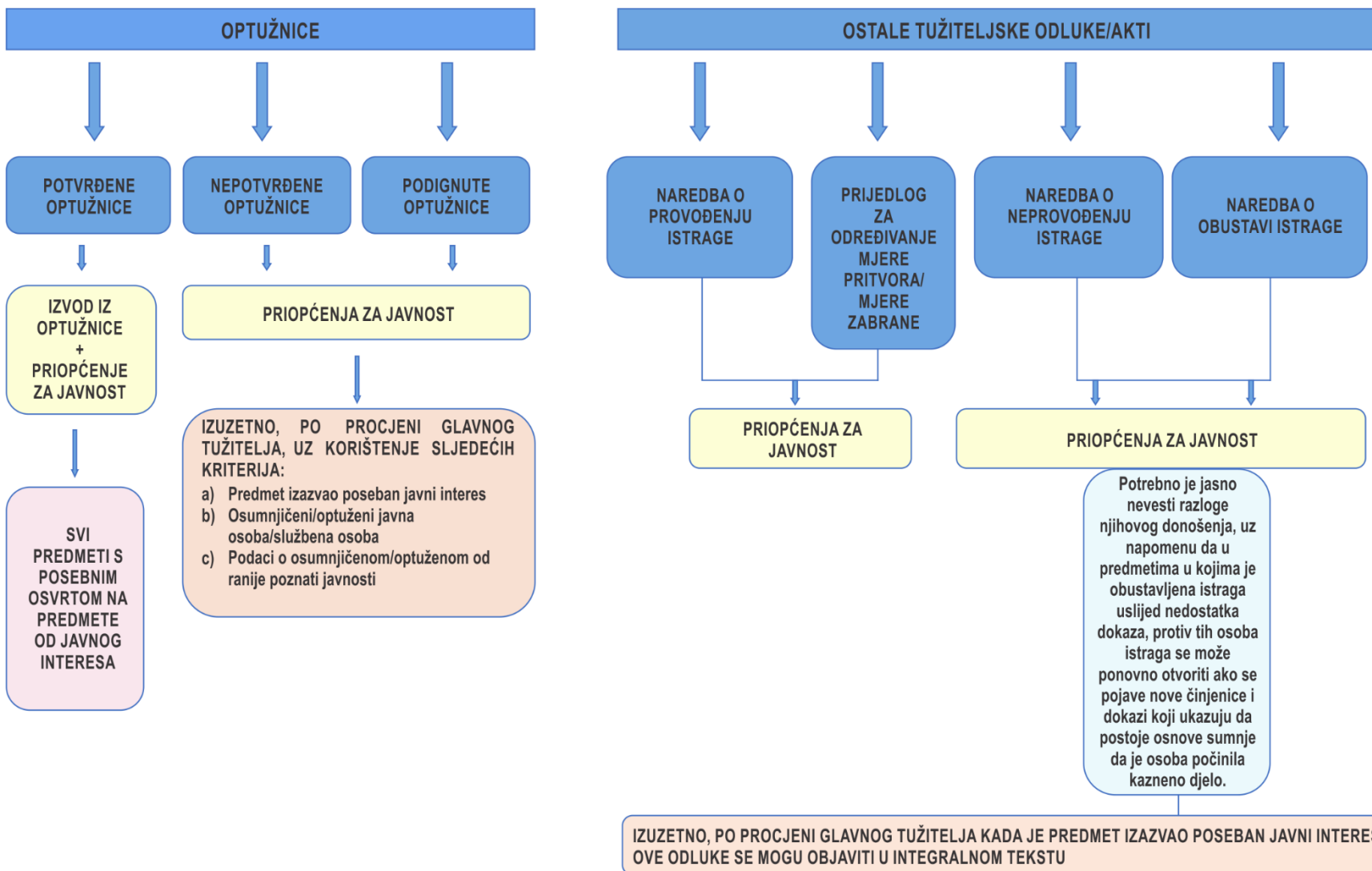
„Ovom objavom ne prejudicira se ishod kaznenog postupka i ne narušava princip pretpostavke nevinosti. Svatko se smatra nevinim dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivica.“

Trajanje objave

Optužnice u predmetima od javnog interesa bit će objavljene u trajanju od dvije godine. Ostale odluke, akti i informacije bit će objavljene u trajanju do jedne godine.

Ukoliko prije isteka roka trajanja objave bude donesena pravomoćna sudska odluka, optužnica u tom predmetu ili druge informacije uklonit će se u roku od 30 (trideset) dana od dana pravomoćnosti sudske odluke.

OBJAVLJIVANJE TUŽITELJSKIH ODLUKA I AKATA

OBJAVLJIVANJE SUDSKIH ODLUKA, PRAVNIH SHVAĆANJA I INFORMACIJA O PREDMETIMA

Za objavljivanje sudskih odluka, informacija o predmetima, te stavova sudske prakse i pravnih shvaćanja sudova najviše instance, koriste se službene web stranice sudova, Baza sudskih odluka, Portal sudske prakse, Mapa sudskih predmeta od javnog interesa.

Službene web stranice

Na službenim web stranicama sudova objavljivat će se pravomoćne sudske odluke, te informacije o predmetima u tijeku.

Pravomoćne sudske odluke

Objava pravomoćnih sudskih odluka vršit će se uz poštivanje zakona i principa definiranih ovim Smjernicama, prema sljedećim kriterijima:

- a) odluke od javnog interesa,
- b) odluke od značaja za sudsku praksu,
- c) odluke u kojima postoji zakonska obveza objavljivanja,
- d) odluke za koje je iskazan interes profesionalne, akademske zajednice, medija i javnosti,
- e) druge odluke koje po ocjeni suda imaju prioritet u objavljivanju.

Pravomoćne sudske odluke objavljivat će se u posebnoj sekciji web stranice u modulu „SUDSKE ODLUKE“, koji se do sada nazivao SUDSKA PRAKSA.

Prilikom objavljivanja sudskih odluka, a radi njihove preglednosti potrebno ih je razvrstati po oblastima i pravnim terminima.

Minimum podataka koje sudovi trebaju osigurati:

Kazneni predmeti:

- Naziv kaznenog djela, broj predmeta i kratki opis pravnog instituta

Građanski, gospodarski i upravni predmeti:

- Podoblast, vrsta i predmet spora, broj predmeta i kratki opis pravnog instituta

Pravna shvaćanja	›	Kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom <ul style="list-style-type: none">● 097-0-Kž-07-000 001 Ratni zločin protiv civilnog stanovništva● 097-0-Kž-07-000066 Ratni zločin protiv civilnog stanovništva● 097-0-Kž-09-000039 Ratni zločin protiv civilnog stanovništva; odluka Ustavnog suda BiH, broj AP-2152/09, odbijena apelacija● 96 0 K 005425 10 Kž - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika● 96 0 K 031177 12 Kž – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva● 96 0 K 013003 12 Kž 3 (Ratni zločin protiv civilnog stanovništva)● 96 0 K 006622 13 Kž - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika● 96 0 K 040290 13 Kž 12 - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva; odluka Ustavnog suda BiH, broj AP-5150/13, odbijena apelacija● 96 0 K 039051 12 Kž 2 – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva● 96 0 K 020424 15 Kž – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika; odluka Ustavnog suda BiH, broj AP-5730/15, odbijena apelacija, odbačena apelacija odvjetnika● 96 0 K 024956 15 Kž 8 – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika; odluka Ustavnog suda BiH,
Kazneno materijalno pravo - opći dio	›	
Kaznena djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom	›	
Kaznena djela protiv države	›	
Kaznena djela protiv života i tijela	›	
Kaznena djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina	›	
Kaznena djela terorizma	›	

Primjer 1.

Pravna shvaćanja	›	Radno pravo <ul style="list-style-type: none">● 097-0-Gž-06-000553 zahtjev za poništenje odluke o otkazu i povrat na posao● 097-0-Gž-09-000195 odluka o naknadi troškova polaganja pravosudnog ispita● 96 0 P 002771 10 Gž – isplata plaća i godišnjeg odmora● 96 0 P 004162 12 Gž – zaštita prava iz radnog odnosa (nezakonit otkaz i vraćanje na posao)● 96 0 P 004836 11 Gž – zaštita prava iz radnog odnosa● 96 0 P 039742 13 Gž 2 – utvrđenje nezakonitosti otkaza i isplata● 96 0 P 039742 18 Gž 4 – utvrđenje nezakonitosti otkaza i isplata● 96 0 P 051298 14 Rsž – povrat na posao, isplata osobnih dohodaka i doprinosa
Sporna pravna pitanja	›	
Stvarno pravo	›	
Obvezno pravo	›	
Nasljedno pravo	›	

Primjer 2.

Žig

21.06.2023.

- [96 0 Ps 004417 12 Pž](#) (Povreda prava na žig, Apelacijski sud Brčko distrikta BiH preinačio prvostupanjsku presudu i odbio tužbeni zahtjev, revizija odbačena)
- [96 0 Ps 024704 12 Pž](#) (Povreda prava na žig, usvojen tužbeni zahtjev)
- [96 0 P 003179 15 Gž 3](#) (Povreda prava na žig, usvojen tužbeni zahtjev za naknadu materijalne štete, Apelacijski sud Brčko distrikta BiH preinačio prvostupanjsku presudu na način da je odbio dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na nematerijalnu štetu; odluka Ustavnog suda BiH, broj AP-4828/16, povreda članka 6 - suđenje u razumnom roku, u ostalom dijelu odbijena apelacija)
- [96 0 P 003179 15 Gž 3](#) (SENTENCA)
- [96 0 P 003179 16 Rev](#) (Povreda prava na žig, usvojen tužbeni zahtjev za naknadu materijalne štete, Apelacijski sud Brčko distrikta BiH preinačio prvostupanjsku

Primjer 3.

Trajanje objave

Trajanje objave treba biti ograničeno do godinu dana, osim ako svrha objavljivanja ne zahtijeva duži vremenski rok, s primjerenim stupnjem anonimizacije sukladno ovim Smjernicama i Naputku za anonimizaciju VSTV-a BiH.

Vremensko ograničenje trajanja objave ne odnosi se na sudove najviše instance, odnosno Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Republike Srpske, Apelacijski sud Brčko distrikt BiH i Sud Bosne i Hercegovine.

Pravomoćne odluke koje se objavljuju na web stranicama istovremeno se dostavljaju VSTV-u BiH u word formatu uz prateći obrazac i u anonimiziranoj formi radi njihove trajne pohrane u centralnoj Bazi sudskih odluka.

Informacije o predmetima u tijeku

Sudovi će informacije o predmetima u tijeku, uključujući i informacije o nepravomoćnim odlukama objavljivati u formi priopćenja za javnost, u kategoriji pod nazivom ODNOSI S JAVNOŠĆU, potkategorija VIJESTI, sekcija PRIOPĆENJA ZA JAVNOST, dok se u sekciji AKTUALNOSTI objavljuju isključivo informacije o redovnim aktivnostima suda i opće informacije.

Izuzetno, u predmetima od javnog interesa, uz priopćenje za javnost kojim se daje informacija o nepravomoćnim odlukama, može se objaviti i izreka odluke u pdf formatu.

Sudovi putem priopćenja za javnost mogu objaviti informacije i o pravomoćnim sudskim odlukama, s tim da će integralni tekst pravomoćne odluke javnosti biti dostupan putem linka koji će upućivati na kategoriju SUDSKE ODLUKE.

Raspored suđenja

Zbog izuzetne važnosti rasporeda suđenja za javnost i medije, potrebno je:

- unificirati naziv ove potkategorije na način da se zove RASPORED SUĐENJA,
- unificirati mjesto objave, na način da se ova potkategorija objavljuje u kategoriji OGLASNA PLOČA, i
- da RASPORED SUĐENJA bude dostupan i na naslovnoj web stranici u gornjem desnom kutu.

Raspored suđenja treba sadržavati naziv stranke, broj predmeta, satnica, vrsta spora/naziv kaznenog djela, ime postupajućeg suca i faza postupka.

Navedeni podaci se čuvaju onoliko dugo koliko je potrebno da se ispuni svrha objave.

Sudovi trebaju voditi računa da redovno ažuriraju RASPORED SUĐENJA na način da informacije o suđenjima u predmetima od javnog interesa budu dostupne javnosti najmanje 48 sati prije zakazanog ročišta.

Baza sudskih odluka Bosne i Hercegovine

Baza sudskih odluka je centralno mjesto za objavu pravomoćnih odluka svih sudova u Bosni i Hercegovini radi njihovog trajnog pohranjivanja na jednom mjestu i dostupna je na web stranici <https://csd.pravosudje.ba/vstvfo/H/142/kategorije-vijesti/141/simple>.

VSTV BiH će prioritarno, putem Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju VSTV-a BiH, osigurati redovno ažuriranje baze sa svim odlukama od javnog interesa i drugim pravomoćnim odlukama koje su predmet specijaliziranih istraživanja.

Mapa sudskih predmeta od javnog interesa

Specijalizirano mjesto gdje su korištenjem Google mape predstavljene sažete informacije o pravomoćnim predmetima od javnog interesa vidljivi po mjestu presuđenja i drugim kategorijama ovisno o vrsti predmeta.

VSTV BiH će periodično inicirati prikupljanje pravomoćnih sudskih odluka radi redovnog ažuriranja ove Mape.

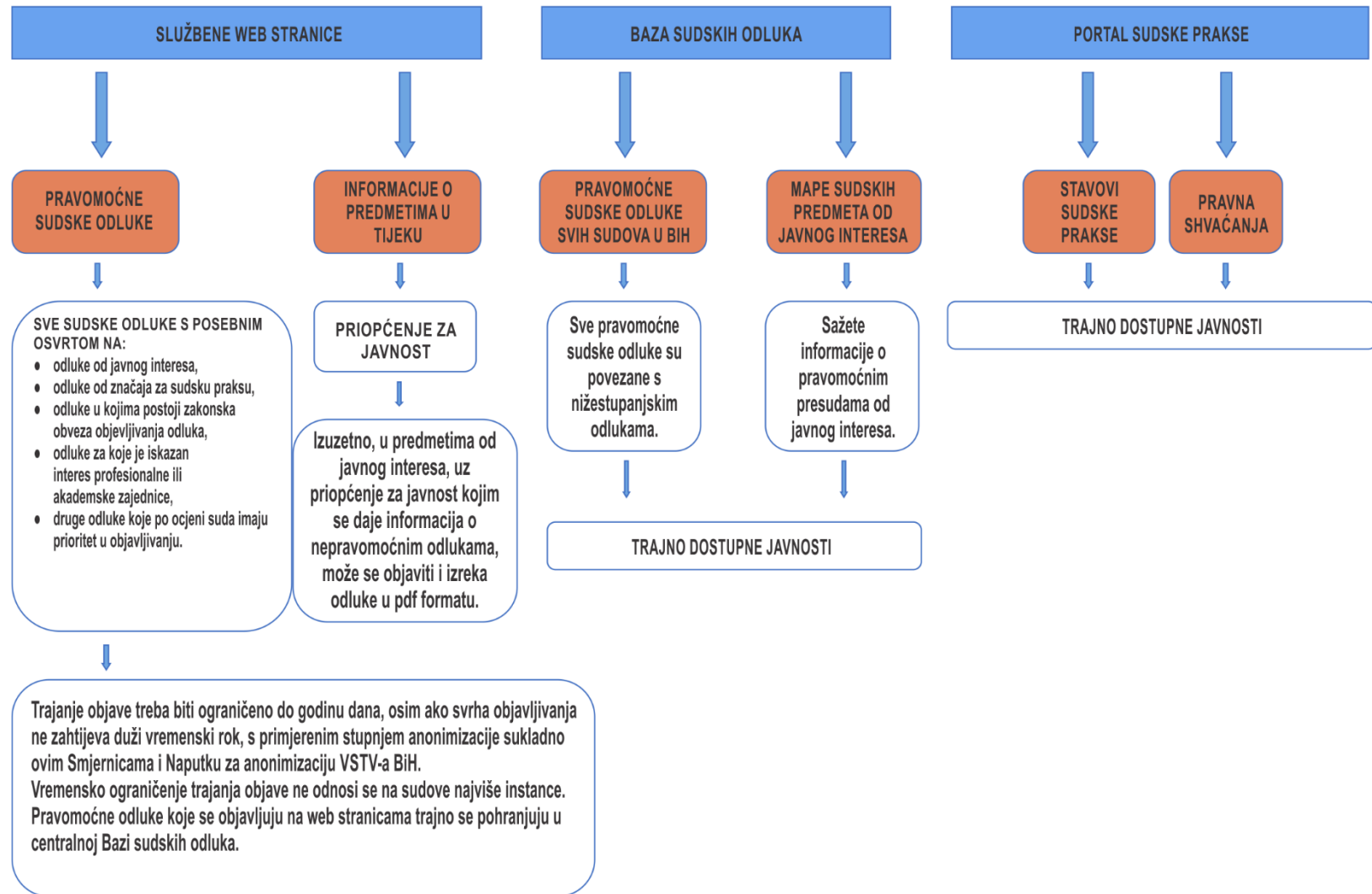
Portal sudske prakse Bosne i Hercegovine

Portal sudske prakse je specijalizirano mjesto gdje se objavljuju pravni stavovi sudske prakse i pravna shvaćanja sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini s pratećim odlukama, a koji je dostupan na web stranici <https://sudskapraksa.pravosudje.ba/>.

U dijelu Portala pod nazivom „stavovi sudske prakse“ objavljuju se stavovi s pratećom anonimiziranom odlukom iz koje je taj stav proizašao, te drugim odlukama koje su neophodne za pravilno razumijevanje tog stava.

U dijelu Portala pod nazivom „pravna shvaćanja“ objavljuju se pravna shvaćanja usvojena na sjednicama sudskih odjeljenja.

OBJAVLJIVANJE SUDSKIH ODLUKA, PRAVNIH SHVAĆANJA I INFORMACIJA O PREDMETIMA

DRUGI INFORMACIJSKI KANALI ZA KOMUNICIRANJE

Sudovi i tužiteljstva mogu koristiti i druge informacijske kanale za komuniciranje s medijima i drugim ciljnim grupama predviđene Komunikacijskom strategijom VSTV BiH.

Pravila objavljivanja detaljno precizirana ovim Smjernicama, primjenjuju se i za objavljivanje putem drugih informacijskih kanala.

PROVEDBA SMJERNICA

- Praćenje primjene Smjernica vršit će Radna grupa VSTV-a BiH za analizu i unaprjeđenje objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka.
- Potrebno je da VSTV BiH i dio pravosudnih institucija koje su svojim aktima uredili proceduru objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka, akata i drugih Informacija, u roku od 90 dana od dana usvajanje ovih Smjernica svoje akte prilagode novim Smjernicama.
- Pravosudne institucije koje do danas nisu donijele provedbene akte će u roku od 90 dana donijeti iste, te definirati uređivačku politiku i tijelo koje će biti zaduženo za provođenje Smjernica.
- Pored uređivačkog tijela, potrebno je da svaka institucija osigura osoblje koje će pružati tehničku pomoć u procesu anonimizacije i objave sadržaja definiranih ovim Smjernicama.
- Neophodno je da sve osobe uključene u ovaj proces na strateškom i operativnom nivou dobiju odgovarajuću obuku.
- O donošenju provedbenih akata i uređivačkom tijelu zaduženom za provođenje Smjernica, pravosudne institucije obavijestit će Radnu grupu i VSTV BiH putem Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju.
- Radi vršenja nadzora nad provedbom Smjernica, Radnoj grupi VSTV-a će se redovno staviti na raspolaganje informacije iz godišnjih izvještaja pravosudnih institucija o ovom segmentu rada, kao i druge informacije o primjeni Smjernica.
- Radna grupa VSTV-a BiH će periodično, a najmanje jednom godišnje obavještavati VSTV BiH o svojim nalazima i eventualnim preporukama.

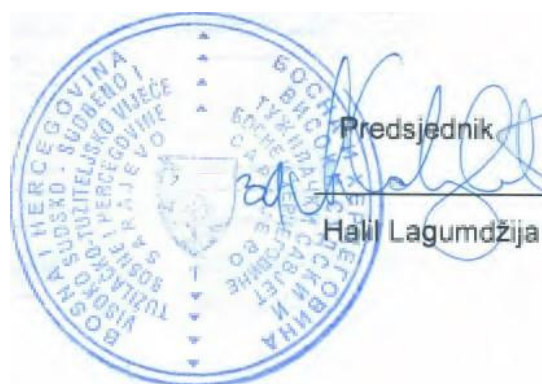
PREPORUKE

- Pitanje objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka potrebno je zakonski regulirati.
- Prilikom rada na predmetima od javnog interesa, treba voditi računa da se javnost blagovremeno i točno informira o radu na predmetu sukladno Smjernicama.
- Preporučuje se nositeljima pravosudnih funkcija da prilikom pisanja odluka i akata, osobne podatke navode samo u neophodnoj mjeri i istim redoslijedom, imajući u vidu da iste mogu biti objavljene. Pisanje odluka i akata na ovakav način olakšat će složen i zahtjevan proces anonimizacije, a u konačnici osigurati lakše razumijevanje objavljene odluke i u anonimiziranoj formi.
- Radi adekvatnog praćenja i izvještavanja o predmetima od javnog interesa kroz različite stadije postupka, Radna grupa je mišljenja da bi bilo korisno osigurati tehničke mogućnosti za označavanje predmeta od javnog interesa kroz sustav CMS/TCMS.
- Prilikom kreiranja priopćenja za tisak o nekom predmetu ili komuniciranja informacije o nekom aktu prema medijima/javnosti, neophodno je odgovoriti na pitanja: što se dogodilo, što je poduzeto i što će se poduzeti. Ukoliko na neko od ovih pitanja nije moguće odgovoriti zbog zakonskih ograničenja, potrebno je da se razlog ne davanja informacija jasno iskomunicira. Pripremom priopćenja na ovaj način mediji/javnost će dobiti sveobuhvatnu i sažetu informaciju bez potrebe da je dodatno istražuju i dopunjavaju, što će doprinijeti pravovremenom informiranju, ali i spriječiti mogućnost pogrešnog interpretiranja informacije.
- Radna grupa predlaže VSTV-u BiH da u suradnji s Vijećem za tisak i drugim partnerskim udruženjima periodično inicira obuke novinara kao društvenih kontrolora vlasti i čuvara javnog interesa kako bi se upoznali s osnovama sudskih postupaka, pravnom terminologijom i razlozima zbog kojih se neke informacije ne mogu ustupiti javnosti, a radi kvalitetnijeg izvještavanja o radu pravosuđa.
- Za pribavljanje suglasnosti za obradu osobnih podataka fizičkih osoba, sudovi i tužiteljstva koriste obrazac koji će se predočiti svim sudionicima po mogućnosti prilikom prvog kontakta sa sudom/tužiteljstvom, a najkasnije do okončanja prvostupanjskog postupka, te da ove podatke učine dostupnim uređivačkom tijelu zaduženom za provođenje Smjernica.

- Svjesni činjenice da pravosudne institucije trebaju dodatne resurse za potpunu implementaciju ovih Smjernica, potrebno je iste predstaviti izvršnoj vlasti kako bi u sklopu financiranja pravosudnih institucija odobrili sredstva i za njihovu implementaciju.
- Sudovi i tužiteljstva prilikom realizacije projekata međunarodnih institucija i nevladinih organizacija koji su vezani za objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka i akata trebaju postupati sukladno Smjernicama.

Broj: 07-02-3-1279-3/2024

Sarajevo, 21.3.2024. godine

ANEX

PRIMJER OBRASCA SUGLASNOSTI ZA OBRADU PODATAKA

NAZIV INSTITUCIJE

Broj predmeta:

Datum:

SUGLASNOST ZA OBRADU PODATAKA

Ja, _____ iz _____,
(ime, ime jednog roditelja, prezime)

Nakon što sam upoznat/a s mogućnošću da moji osobni podaci¹ mogu biti dostupni javnosti u slučaju objavljivanja sudskih/tužiteljskih odluka, akata i informacija o predmetu na specijaliziranim web servisima pravosudnih institucija² i poučen/a o pravu da u svakom trenutku mogu podnijeti zahtjev za brisanje/anonimizaciju/uklanjanje svojih osobnih podataka,

potvrđujem da sam suglasan/suglasna da se u ovom predmetu mogu obrađivati moji osobni podaci dok se ne ostvari svrha njihovog objavljivanja³.

¹ Osobni podaci, u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti osobnih podataka BiH („Sl. glasnik BiH“, br. 49/2006, 76/2011 i 89/2011-ispr.) podrazumijevaju bilo koju informaciju koja se odnosi na fizičku osobu koja je identificirana ili se može utvrditi identitet osobe.

² Službene web stranice pravosudnih institucija, centralna Baza sudskih odluka BiH, Portal sudske prakse Bosne i Hercegovine i Mapa sudskih predmeta od javnog interesa.

³ Svrha objavljivanja sadržaja na specijaliziranim web servisima u kojima su otkriveni osobni podaci fizičkih osoba, kontrolor podataka cijeni u svakom konkretnom slučaju.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE NOVIH SMJERNICA

Izvešća međunarodnih i domaćih institucija

O značaju i bitnosti objavljivanja sudskih odluka govore brojna izvješća domaćih i međunarodnih institucija.

Izvešće o radu privremenog istražnog povjerenstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine od lipnja 2022. godine u jednoj od preporuka naglašava potrebu značajnog unaprjeđenja transparentnosti i suradnje pravosuđa s medijima sukladno međunarodnim obvezama Bosne i Hercegovine. Preporuka navodi da će se to postići između ostalog kroz „*objavu svih potvrđenih optužnica od strane svih tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, objavu svih presuda, prvostupanjskih i pravomoćnih, od strane svih sudova u Bosni i Hercegovini i uspostavu detaljne i lako dostupne baze svih presuda svih sudova u Bosni i Hercegovini, te kroz adekvatno „redigiranje osobnih podataka s prvenstvenim fokusom na javni interes“*“.

Dalje, na potrebu povećane transparentnosti bosansko-hercegovačkog pravosuđa upućuju i preporuke međunarodnih institucija danih VSTV-u BiH, a naročito Europske unije kroz višegodišnja izvješća za Bosnu i Hercegovinu. Tako **Izvešće Europske Komisije o Bosni i Hercegovini za 2021. godinu** u odjeljku Kvaliteta rada pravosuđa navodi da je za javnost „*besplatno otvorena internatska baza sudskih odluka*“ uz konstataciju da i dalje ne sadrži sve važnije sudske odluke i optužnice, posebno one u predmetima korupcije. „*Bazu podataka je potrebno sistematski puniti kako bi se poboljšala dosljednost sudske prakse u cijeloj zemlji. Transparentnost treba značajno poboljšati kroz interakciju pravosuđa s pravnom strukom, korisnicima usluga pravosuđa, medijima i javnošću u cjelini*“.

I kroz **Izvešće Europske komisije o Bosni i Hercegovini za 2022. godinu** konstatira se da je pravosudni sustav i dalje nedovoljno transparentan, ali su određena poboljšanja vidljiva, primjera radi u kontekstu objave kroz Bazu sudskih odluka i Portal sudske prakse, kao i usvajanje komunikacijske strategije i akcijskog plana, koje je potrebno provesti. Selektivno i netransparentno postupanje pravosuđa naročito je istaknuto kao problematično za predmete korupcije za koje vlada veliki interes javnosti, što predstavlja i veliki izvor zabrinutosti. Od Bosne i Hercegovine se zahtijevaju između ostalog hitne mjere na jačanju integriteta i vraćanju povjerenja javnosti u pravosuđe, a u ovom kontekstu istaknuta je i potreba adekvatne edukacije u oblasti komunikacije s javnošću i odnosa s medijima za sudove i tužiteljstva.

Izvešće međunarodnog neovisnog stručnjaka od 5.12.2019. godine (Priebe izvješće)
u poglavlju Transparentnost, za pravosuđe Bosne i Hercegovine navodi:

„(...)93. Pristup sudskim presudama i drugim pravnim spisima ima ključnu ulogu u osiguravanju dosljednosti i pravne sigurnosti. Brojne pravomoćne presude nisu javno dostupne, a mnogi sudovi još uvijek nemaju odjele sudske prakse (...) Važno je da nositelji pravosudnih funkcija, odvjetnici i šira javnost imaju nesmetan pristup konačnim presudama, uključujući sentence važnijih predmeta. VSTV, u tijesnoj suradnji sa sudovima treba bez odgađanja osigurati pristup javnosti pravomoćnim presudama.”

Misija OESS-a kroz svoje treće izvješće „**Odgovor pravosuđa na korupciju - sindrom nekažnjivosti**” navodi da „VSTV, tužiteljstvo i sudovi trebaju javnosti omogućiti pristup smislenim i detaljnijim informacijama o istragama, kaznenom gonjenju i presuđivanju predmeta, a pogotovo onih koji su od posebnog značaja za javni interes.”

Historijat i pravni okvir

U svjetlu razvoja pravosudnog sustava prilagođenog težnjama Bosne i Hercegovine da se integriira u Europsku uniju, slijedeći brojne preporuke međunarodnih i domaćih institucija i uvažavajući razuđenost bosanskohercegovačkog pravnog sustava, te prateći potrebe ne samo pravosudne i akademske zajednice, nego i potrebe građana, medija, nevladinog sektora i drugih ciljnih grupa, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine (dalje: VSTV BiH) je u dužem vremenskom razdoblju poduzimalo reformske procese i donosilo brojne odluke u pravcu izgradnje odgovornog i transparentnog pravosudnog sustava.

Ti procesi su intenzivirani 2008. godine, kada je VSTV BiH u suradnji s najvišim sudovima u Bosni i Hercegovini započeo proces objavljivanja sudskih odluka na specijaliziranoj web stranici <https://csd.pravosudje.ba>. U tom trenutku baza je bila dostupna samo za pravosudnu zajednicu, da bi 2012. godine zbog velikog interesa, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pristup bazi sudskih odluka bio omogućen i odvjetnicima uz godišnju pretplatu, a od 2014. godine i svim drugim zainteresiranim osobama po istom principu. Baza sudskih odluka je odlukom Vijeća ministara BiH u ožujku 2021. godine postala dostupna javnosti bez ikakvih ograničenja kao centralno mjesto za informiranje pravosudne zajednice i šire javnosti o odlukama svih sudova u Bosni i Hercegovini.

Paralelno s navedenim procesom, pojedini sudovi i tužiteljstva su objavljivali odluke i akte na svojim službenim web stranicama, te je VSTV BiH u rujnu 2014. godine u suradnji s pravosudnom zajednicom usvojio *Smjernice za objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka na*

službenim web stranicama pravosudnih institucija s ciljem ujednačavanja različitih praksi u ovom segmentu rada.

Nakon višegodišnje primjene, ukazala se potreba da se izvrši analiza odgovaraju li Smjernice i dalje potrebama pravosudnog sustava Bosne i Hercegovine, obzirom na stupanj razvoja društva, a naročito s aspekta postojanja novih specijaliziranih web servisa za objavu sudskih i tužiteljskih odluka, koji su u međuvremenu razvijeni.

Naime, od veljače 2022. godine javnosti je dostupan Portal sudske prakse Bosne i Hercegovine koji je primarno namijenjen za informiranje o sudskoj praksi sudova najviše instance, a u tijeku je i razvoj interaktivne Mape sudskih predmeta od javnog interesa. Također, unaprijeđene su i službene web stranice pravosudnih institucija, a Komunikacijskom strategijom VSTV-a BiH preporučeno je korištenje društvenih mreža kao jedan od vidova komunikacije pravosuđa s javnošću.

Obzirom na veliki broj dokumenata koji su na sličan ili čak i različit način regulirala određena pitanja koja su od značaja za ovu oblast, VSTV BiH je u travnju 2022. godine oformio Radnu grupu sastavljenu od članova pravosuđa sa zadatkom da razmotri sadržaj i primjenu prvih Smjernica. Radnoj grupi je također povjereno da VSTV-u BiH predloži mjere za osiguranje uniformnosti procesa objavljivanja sudskih odluka i tužiteljskih akata, kao i drugih informativnih sadržaja o predmetima na razini svih sudova i tužiteljstava u Bosni i Hercegovini, te usklađivanje s odgovarajućim europskim standardima. U konačnici, VSTV BiH je Radnoj grupi povjerio zadatak da predlaže rješenje kojim bi se svi informacijski sustavi namijenjeni za objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka koristili na najučinkovitiji način, uspostavom djelotvorne međusobne korelacije.

Radna grupa je skoro dvije godine intenzivno radila na iznalaženju najboljih rješenja. te je u tom smislu:

- a) izvršila uvid i analizu pravnog okvira, kao i preporuka danih Bosni i Hercegovini za unaprjeđenje praksi u pogledu objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka i drugih relevantnih dokumenata;
- b) analizirala dosadašnju praksu sudova i tužiteljstava u Bosni i Hercegovini u primjeni prvih Smjernica VSTV-a BiH;
- c) konzultirala standarde i praksu zemalja članica Europske unije u pogledu dostupnosti sudskih i tužiteljskih odluka za javnost, te praksu međunarodnih sudova, a naročito praksu Europskog suda za ljudska prava;

- d) razmotrila svrhu, sadržaj i strateška opredjeljenja VSTV-a BiH i pravosudnih institucija za objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka putem specijaliziranih web servisa;
- e) konzultirala i druge pravosudne institucije, te razmotrila potrebe različitih ciljnih grupa koje traže pristup odlukama, uključujući i konkretne kritike medija o dostupnosti informacija o radu pravosuđa.

Radna grupa je konstatirala da postojeće Smjernice ne odgovaraju sadašnjem stupnju i kontekstu razvoja pravosudnog sustava u Bosni i Hercegovini, te predložila VSTV-u BiH razmatranje i usvajanje novih Smjernica. Naime, kroz nove Smjernice bi se teret objavljivanja ravnomjerno rasporedio na sve pravosudne institucije i VSTV BiH, kako bi svi, pojedinačno i zajednički radili na postizanju jedinstvenih ciljeva, te maksimalno iskoristili ljudski potencijal i limitirana materijalna sredstva namijenjena za ovu svrhu.

Usvajanjem ovih Smjernica ispunjava se Reformski plan VSTV-a BiH u dijelu koji se odnosi na unaprjeđenje kvalitete pravosuđa putem mjere „Normativno urediti objavu sudskih odluka, prakse i stavova”.

Pravna osnova za objavljivanje sudskih odluka sadržana je prvenstveno u entitetskim zakonima o sudovima i zakonu o sudovima Brčko distrikta, koji navode da se javnost rada sudova ostvaruje i objavljivanjem sudskih odluka i drugih informacija od interesa za javnost, s tim da Zakon o sudovima Republike Srpske propisuje i prethodno uklanjanje osobnih podataka. Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine ne sadrži konkretne odredbe o tome, ali Poslovnik o radu propisuje da se javnost postupka osigurava između ostalog i objavljivanjem donesenih odluka, kao i na drugi način koji odredi Sud.

Kada govorimo o komunikaciji tužiteljstava s javnošću, zakoni o tužiteljstvima u Bosni i Hercegovini svojim odredbama propisuju da tužiteljstva putem sredstava informiranja i na drugi način obavještavaju javnost o pojavama i problemima od općeg značaja koje su zapazili u svom radu, kao i o stanju kriminaliteta na području svoje nadležnosti. Također, ovi zakoni predviđaju da tužiteljstva mogu u granicama svojih zakonom određenih nadležnosti i sukladno interesima postupka, obavještavati javnost i o pojedinim predmetima u kojima postupaju, ako su te informacije od javnog interesa, pri tome rukovodeći se interesima pravde i standardima propisanim u članku 6.(1) Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Kazneni zakoni u Bosni i Hercegovini ne sadrže eksplicitne odredbe kojima se uređuje objavljivanje sudskih odluka i tužiteljskih akata, ali ova potreba neizravno proizlazi iz odredbi kojima je definirana svrha kažnjavanja, odnosno svrha kaznenopravne sankcije. Zakoni

definišu ovu svrhu kao zaštitu društva od činjenja kaznenih djela preventivnim utjecajem na druge da poštuju pravni sustav i ne počine kaznena djela, te sprječavanjem počinitelja da počini kaznena djela kao i poticanje njegovog preodgoja. Svrha kažnjavanja je u Kaznenom zakoniku Republike Srpske propisana kao izražavanje društvene osude za kazneno djelo, razvijanje i jačanje odgovornosti i svijesti kod građana od opasnosti i štetnosti kaznenih djela i opravdanosti kažnjavanja. Ovakve odredbe indirektno upućuju na potrebu upoznavanja javnosti, odnosno društva o predmetima od javnog interesa, odnosno o odgovoru pravosuđa na posebno opasne oblike kriminaliteta i pojave u društvu, a sve kako bi se ostvarila naprijed definirana svrha.

Kada govorimo o objavljivanju presuda iz građanske, upravne i gospodarske oblasti, zakoni u Bosni i Hercegovini nisu predvidjeli javno objavljivanje sudskih odluka, izuzev odluka povodom zahtjeva za rješavanje spornog pravnog pitanja, za koje su entitetski zakoni o parničnom postupku i zakon o parničnom postupku Brčko distrikta BiH propisali obvezu objavljivanja na web stranici ili na drugi pogodan način. Slično je i s rješenjima, odnosno presudama u upravnim sporovima koji se rješavaju pred Sudom BiH, a koji se prema članku 30. Zakona o upravnim sporovima pred Sudom BiH objavljuju u „Službenom glasniku BiH”. Također, Zakon o postupku usklađenosti pravnih akata Brčko distrikta BiH propisuje da se presude o ocjeni usklađenosti pravnih akata objavljuju u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Značaj objavljivanja sudskih odluka i tužiteljskih akata u procesu jačanja transparentnosti pravosuđa ogleda se i u edukaciji građana o radu sudova i tužiteljstava i njihovom razumijevanju kako se donose odluke i primjenjuju zakoni. Međutim, u tom procesu, privatni interesi pojedinaca ili pravnih osoba mogu biti u sukobu s javnim interesom i pravima građana. U uspostavi balansa između privatnog naspram javnog interesa prilikom objavljivanja sudskih odluka i tužiteljskih akata ključno je osigurati poštivanje ljudskih prava i sloboda.

Ustav Bosne i Hercegovine garantira zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Europskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, koje imaju prioritet nad svim zakonima. Također, BiH je ratificirala Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu osoba s obzirom na automatsku obradu osobnih podataka (Konvencija 108+²), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost.

² Bosna i Hercegovina je u rujnu 2022. godine ratificirala 'Konvenciju 108+' kojom se osigurava zaštita pojedinaca na privatnost u odnosu na automatsku obradu osobnih podataka.

Adekvatni mehanizmi zaštite osobnih podataka u Bosni i Hercegovini osigurani su i kroz kaznene zakone koji propisuju kazneno djelo „nedozvoljeno korištenje osobnih podataka”, te sudsku zaštitu osobnih podataka kroz parnični postupak za naknadu štete prema Zakonu o obveznim odnosima, a jedan od osnovnih principa upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa” garantira zaštitu prava stranaka u postupku, koja se između ostalog odnosi i na zakonitu obradu osobnih podataka.

U kontekstu uspostavljanja balansa između prava na pristup informacijama s jedne strane i prava na privatnost, odnosno prava na zaštitu osobnih podataka s druge strane, Europski sud za ljudska prava je kroz veliki broj presuda uspostavio određene kriterije kroz koje svaka obrada osobnih podataka mora proći da bi zadovoljila standard „opravdanosti” miješanja u privatni život definiran člankom 8. Europske konvencije za ljudska prava. Europska konvencija ne prepoznaje pravo na zaštitu osobnih podataka, no to pravo se razmatra u kontekstu prava na privatnost, a Europski sud za ljudska prava se u obrazloženjima svojih odluka poziva na Konvenciju 108+.

S druge strane, javnost, a naročito mediji kao društveni kontrolori vlasti i čuvari javnog interesa imaju pravo na pristup informacijama kao dio prava na slobodu izražavanja, naročito zato što prikupljanje informacija predstavlja suštinski značajan pripremni korak u novinarstvu i što je sastavni, zaštićeni dio slobode tiska (*presuda ESLJP Magyar Helsinki Bizottsag v. Mađarske (2016)*). Sloboda izražavanja može biti ograničena, međutim ti izuzeci moraju biti striktno tumačeni, a potreba za bilo kakvim ograničenjem mora biti ispitana kroz test zakonitosti, legitimnosti i neophodnosti miješanja³.

Kriterij ispitivanja javnog interesa integrirani su i u zakone Bosne i Hercegovine o slobodi pristupa informacijama i Zakon o zaštiti osobnih podataka, koji će se u sljedećem razdoblju usklađivati s propisima EU i relevantnim međunarodnim konvencijama, obzirom da je BiH u prosincu 2022 godine dodijeljen kandidatski status za članstvo u Europskoj uniji (EU). Zbog naročite važnosti ovih zakona za oblast Smjernica, ovdje nisu posebno citirani, ali se skreće pozornost na potrebu konzultiranja istih pri svakoj obradi osobnih podataka i ispitivanju javnog interesa, imajući u vidu da se radi o dva ravnopravna prava, čak i kada se radi o obradi posebnih kategorija osobnih podataka.

Članovi Radne grupe za analizu i unaprjeđenje objavljivanja sudskih i tužiteljskih odluka

³ (Stoll protiv Švicarske [GC], stavak 101) što je ponovno istaknuto u predmetima Morice protiv Francuske ([GC], stavak 124) i Pentikäinen protiv Finske ([GC], stavak 87).

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine formiralo Radnu grupu za analizu i unaprjeđenje objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka. Radnu grupu čine:

- **Fatima Mrđović**, sutkinja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i predsjednica Odjeljenja za evidenciju sudske prakse tog suda u svojstvu predsjedavajuće Radne grupe,
- **Biljana Simenunović**, tužiteljica Tužiteljstva Bosne i Hercegovine i članica VSTV-a BiH u svojstvu zamjenice predsjedavajuće,
- **Daniela Milovanović**, predsjednica Vrhovnog suda Republike Srpske koja je shodno Odluci VSTV-a BiH od 9. i 10.11.2022. godine zamijenila sutkinju **Vesnu Antoni**ć.
- **Snježana Petković**, tužiteljica Republičkog javnog tužiteljstva Republike Srpske koja je shodno Odluci VSTV-a BiH od 12. i 13.4.2023. godine zamijenila tužiteljicu **Svetlanu Brković**,
- **Vesna Trifunović**, sutkinja Suda Bosne i Hercegovine,
- **Milanko Kajganić**, glavni tužitelj Tužiteljstva Bosne i Hercegovine,
- **Tihomir Jurko**, tužitelj Federalnog tužiteljstva Federacije Bosne i Hercegovine,
- **Vuk Lučić**, sudac Apelacijskog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- **Mustafa Šabić**, sudac Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine i član VSTV-a BiH,
- **Davor Martinović**, odvjetnik i član VSTV-a BiH i
- **Samir Beganović**, tajnik Tužiteljstva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Radna grupa se posebno zahvaljuje sudcu **Ledi Bianku**, međunarodnom sudcu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine iz Albanije i dugogodišnjem sudcu Europskog suda za ljudska prava, koji je Radnoj grupi predstavio primjere akata/smjernica Europskog suda za ljudska prava, Suda pravde Europske unije i europskih nacionalnih sudova o zaštiti podataka u sudskim postupcima.

Izradi Smjernica doprinijeli su uposlenici Tajništva VSTV-a BiH:

- **Vera Bjelogrić**, šefica Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju,
- **Šejla Brković-Imamović**, zamjenica šefice Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju,
- **Vildana Abaz Hadžić**, viša pravna savjetnica za sudsku praksu (IPA 2019),
- **Dragana Đerić**, viša pravna savjetnica za sudsku praksu (IPA 2019), i
- **Haris Lihčić**, stručni suradnik Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju.

Radna grupa se zahvaljuje **Dalili Hadžić**, službenici za promociju IPA projekata i **Borisu Grubešiću**, glasnogovorniku Tužiteljstva Bosne i Hercegovine na doprinosu pri izradi Smjernica.

Odjel za sudsku dokumentaciju i edukaciju Tajništva Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine nastavit će pružati stručnu i administrativnu podršku radu Radne grupe i koordinirati aktivnosti vezane za edukaciju osoblja sudova i tužiteljstava iz oblasti komunikacije s javnošću i odnosa s medijima, kako je preporučeno u Izvješću Europske unije o Bosni i Hercegovini za 2023. godinu.

MATERIJAL KOJI JE RAZMATRALA RADNA GRUPA

U svom radu Radna grupa je razmotrila zakone, podzakonske akte, izvješća, sudsku praksu domaćih i međunarodnih sudova, te brojna mišljenja, članke i analize, kako slijedi:

- 1) Zakon o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine,
- 2) Zakon o sudovima u Federaciji Bosni i Hercegovini,
- 3) Zakon o sudovima u Republici Srpskoj,
- 4) Zakon o sudovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 5) Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine,
- 6) Zakon o javnim tužiteljstvima Republike Srpske,
- 7) Zakon o Federalnom tužiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine,
- 8) Zakoni o kantonalnim tužiteljstvima (10 zakona),
- 9) Zakon o tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 10) Kazneni zakon Bosne i Hercegovine,
- 11) Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine,
- 12) Kazneni zakonik Republike Srpske,
- 13) Kazneni zakon Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 14) Zakon o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine,
- 15) Zakon o kaznenom postupku Federacije Bosne i Hercegovine,
- 16) Zakon o kaznenom postupku Republike Srpske,
- 17) Zakon o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 18) Zakon o parničnom postupku pred sudom Bosne i Hercegovine,
- 19) Zakon o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine,
- 20) Zakon o parničnom postupku Republike Srpske,
- 21) Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 22) Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine,
- 23) Zakon o upravnim sporovima Federacije Bosne i Hercegovine,
- 24) Zakon o upravnim sporovima Republike Srpske,

- 25) Zakon o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 26) Zakon o upravnom postupku Bosne i Hercegovine,
- 27) Zakon o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine,
- 28) Zakon o upravnom postupku Republike Srpske,
- 29) Zakon o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,
- 30) Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini,
- 31) Zakon o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- 32) Zakon o slobodi pristupa informacijama u Republici Srpskoj,
- 33) Zakon o zaštiti osobnih podataka Bosne i Hercegovine,
- 34) Pravilnik o unutarnjem sudskom poslovanju Bosne i Hercegovine,
- 35) Pravilnik o unutarnjem sudskom poslovanju Republike Srpske,
- 36) Smjernice VSTV-a BiH za objavljivanje tužiteljskih i sudskih odluka na web stranicama pravosudnih institucija iz 2014. godine,
- 37) Pravilnik VSTV-a BiH o održavanju web stranica pravosudnih institucija u okviru Pravosudnog portala,
- 38) Pravilnik VSTV BiH o održavanju web stranica pravosudnih institucija u okviru Pravosudnog portala 24.11.2010. godine,
- 39) Pravilnik o ostvarivanju pristupa informacijama pod kontrolom Suda Bosne i Hercegovine i suradnji Suda sa zajednicom od 19.12.2016. godine,
- 40) Praktična uputa o načinu zamjene ili ispuštanja osobnih podataka u sudskim odlukama, i informativnom sadržaju objavljenom na web stranici Suda Bosne i Hercegovine od 17.6.2014.,
- 41) Pravilnik o anonimnosti sudskih odluka Vrhovnog suda Republike Srpske broj 118-0-Sul-06-000 166 od 14.3.2006. godine,
- 42) Poslovnici o radu web uredništva: Poslovnik o radu web uredništva Okružnog tužiteljstva u Banja Luci, Poslovnik o radu web uredništva Okružnog javnog tužiteljstva u Istočnom Sarajevu, Poslovnik o radu web uredništva Tužiteljstva Brčko distrikta BiH, Poslovnik o radu web uredništva Federalnog tužiteljstva FBiH A-19/22 od 12.1.2022., Poslovnik o radu web uredništva Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine od 15.12.2016. godine, Pravilnik o radu web uredništva Vrhovnog suda Republike Srpske od siječnja 2013. godine,
- 43) Napatuk VSTV-a BiH za anonimizaciju sudskih odluka od 14.4.2021. godine (Službeni glasnik BiH 30/21),
- 44) Obvezujuća uputa o načinu objave i sadržaju potvrđenih optužnica Tužiteljstva BiH na web stranici Tužiteljstva BiH broj A-619/21 od 29.12.2021. godine,
- 45) Uputa Okružnog javnog tužiteljstva Banja Luka za postupanje službe za odnose s javnošću, broj: A-131/21 od 23.2.2021. godine,

- 46) Plan za krizno komuniciranje Okružnog javnog tužiteljstva Banja Luka, broj A-732/21 od 22.9.2021. godine,
- 47) Komunikacijska strategija VSTV-a BiH s aneksima (Medijski plan i dr.),
- 48) Komunikacijska strategija Tužiteljstva Bosne i Hercegovine od svibnja 2022. godine,
- 49) Strategija za odnose s javnošću i informiranje Okružnog javnog tužiteljstva Istočno Sarajevo, prosinac 2021.,
- 50) Komunikacijska strategija Tužiteljstva Brčko distrikta BiH od prosinca 2022. godine,
- 51) Europska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama,
- 52) Konvencija Vijeća Europe o zaštiti osoba u odnosu na automatsku obradu osobnih podataka iz 1981. godine,
- 53) Povelja Europske unije o temeljnim pravima,
- 54) Opća uredba Europske unije o zaštiti podataka (GDPR),
- 55) Preporuka br. (95) 11 i popratni memorandum Odbora ministara (Vijeća Europe) državama članicama koji se odnose na odabir, obradu, prikazivanje i arhiviranje sudskih odluka u sustavima za pretraživanje pravnih informacija,
- 56) Mišljenje br. 8 (2013) Konzultativnog vijeća europskih tužitelja o odnosima između državnih tužitelja i medija⁴,
- 57) Izvješće EU o Bosni i Hercegovini za 2021. godinu, broj: SWD(2021) 291 final, Strasbourg, 19.10.2021. godine,
- 58) Izvješće stručnjaka o pitanjima vladavine prava u Bosni i Hercegovini (tzv. Priebe izvješće), Bruxelles, 5.12.2019. godine⁵,
- 59) Izvješće o radu Privremenog istražnog povjerenstva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. broj: 01-50-4-237-35/22, Sarajevo, 2.6.2022. godine⁶,
- 60) Mišljenje Agencije za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini, dopis Agencije VSTV-u, broj: 03-1-02-1-611-2/20 od 27.8.2020. godine,
- 61) Godišnja izvješća rukovoditelja pravosudnih institucija za 2021. i 2022. godinu u dijelu koji se odnosi na objavljivanje sudskih i tužiteljskih odluka na internetu,
- 62) Anonimizacija sudskih i tužiteljskih akata u BiH, (Ne)mogući kompromis između zaštite osobnih podataka i prava na informaciju o kaznenim postupcima, Analitika Centar za društvena istraživanja, 2014. godine⁷,

⁴ Prijevod dokumenta je javno dostupan, za pristup kliknite na slijedeću poveznicu: <https://rm.coe.int/opinion-no-8-2013-on-relations-between-prosecutors-and-the-media-mislj/16808e8e39>

⁵ Izvješće je javno dostupno, za pristup kliknite na slijedeću poveznicu: <https://europa.ba/wp-content/uploads/2019/12/Izvj%C5%A1taj-stru%C4%8Dnjaka-o-pitanjima-vladavine-prava-u-BiH.pdf>

⁶ Izvješće je javno dostupno, za pristup kliknite na slijedeću poveznicu: <https://www.parlament.ba/data/dokumenti/ad-hoc-komisije/35.%20sjednica%20PIK-a%20-%20spojeni%20kompleteirani-8.6.2022.-H.pdf>

⁷ Dokument je javno dostupan, za pristup kliknite na slijedeću poveznicu: http://www.analitika.ba/sites/default/files/publikacije/anonimizacija-studija_web_5maj_0.pdf

- 63) Sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (Presuda u predmetu Gutsanovi protiv Bugarske, L.L. protiv Francuske, Amann protiv Švicarske, Big Brother Watch protiv UK, Catt protiv UK, Ciubotaru protiv Moldavije, Coudec i Hachette Filipacchi Associés protiv Francuske, Friedl protiv Austrije, Gaskin protiv UK, Godelli protiv Italije, Guillot protiv Francuske, Güzel Erdagöz protiv Turske, Kennedy protiv UK, Khelili protiv Švicarske, Klass protiv Njemačke, br. 502971, Leander protiv Švedske, M.N. i drugi protiv San Marina i dr.),
- 64) Sudska praksa Europskog suda pravde (Bodil Lindqvist C-10101, Digital Rights Ireland C-29312 i C-59412, EU-Canada PNR, Google protiv CNIL C-50717, Tele Sverige i Watson i drugi C-20315 i C-69815 i dr.),
- 65) Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine br. AP 952/20 od 8. srpnja 2021. godine,
- 66) Proaktivna transparentnost u Bosni i Hercegovini, Analitika Centar za društvena istraživanja, 2014. godine,
- 67) Izvješće „On-line Publication of Court Decisions in the EU“, 2017. godine,
- 68) Jesenka Rešidović, *Transparentnost pravosuđa: pitanje dostupnosti optužnica i odluka iz kaznenih postupaka*, BIRN BiH,
- 69) Azra Kuči, L.L.M., članak pod nazivom "*Anonimizacija tužiteljskih akata u tijeku istrage*", Nova pravna revija, 2014. godine,
- 70) Primjeri akata/smjernica Europskog suda za ljudska prava, Suda pravde Europske unije i europskih nacionalnih sudova u bavljenju zaštitom podataka u sudskim postupcima,
- 71) Primjeri sudskih i tužiteljskih odluka i akata koje su pravosudne institucije dostavljale na upite novinara.